

terzake

2020 #3 | relatiemagazine van het Kadaster

Data voor de buurt

De Homerusstraat, de gemeente Apeldoorn en het Kadaster ontwikkelden samen een buurtapp. Het doel: bewoners betrekken bij het verbeteren van hun eigen leefomgeving met data uit de buurt.

De aanleiding

Vorig jaar organiseerde het Kadaster een hackathon en daar is deze samenwerking uit voortgekomen. Het winnende idee kwam van de gemeente Apeldoorn en dat werd het startpunt van een pilotproject: maak een app die informatie weergeeft afkomstig van sensoren in de buurt. Kai Stam, adviseur Smart City Gemeente Apeldoorn: "Vaak wordt er data verzameld over mensen of de omgeving en dan op basis daarvan maakt een gemeente beslissingen voor bewoners. Of bewoners worden pas laat in het proces betrokken. We hadden het idee om sensoren in een buurt te hangen. Hoe die data gebruikt wordt en visueel gepresenteerd wordt, laten we over aan de buurtbewoners. Op die manier werk je aan het gezamenlijk verbeteren van de leefomgeving."

◀ Kai Stam, Adèle Reiss en Rik Krikke
in de Apeldoornse buurt

Duurzame buurt

De Homerusstraat in Apeldoorn is al langer bezig met duurzaamheid. Met het initiatief Homerus Energiek was al 80% van de huishoudens geïnteresseerd om qua energie meer zelfvoorzienend te zijn. Adèle Reiss, één van de initiatiefnemers van Homerus Energiek en buurtbewoner, meldde de buurt dan ook direct aan voor deze pilot: "We wilden sowieso al meer inzicht krijgen in hoeveel energie we gebruiken en wanneer, om pieken in ons energieverbruik te kunnen vermijden." Het ophangen van zes sensoren, ontwikkeld door burgerinitiatief LORA, leidde dan ook gelijk tot veel interesse en opwinding in de buurt."

In gesprek

In een zogenaamde 'focusweek' werd een app gebouwd op een door het Kadaster beschikbaar gesteld softwareplatform (Mendix). Het dashboard van de app is een combinatie van live-data van de zes sensoren die luchtkwaliteit en temperatuur meten en data over het energiegebruik uit datasets van energieleveranciers. Dit wordt later aangevuld met realtime data uit kastjes in de meterkast bij tien buurtbewoners. Deze data wordt afgezet tegen andere buurten, het gemiddelde van Apeldoorn als geheel en bijvoorbeeld EU-grenswaarden voor fijnstof. Rik Krikke, projectmanager Mendix bij het Kadaster: "Bewoners kunnen zo zien welke trends er in de data te herkennen zijn en hoe

"We willen dat er in de buurt een dialoog ontstaat over effecten van bepaald gedrag en kansen om de leefbaarheid en duurzaamheid van de buurt te verhogen"

veranderingen in de leefomgeving effect hebben. Er hoeven geen wetenschappelijke analyses gemaakt te worden, maar we willen dat er in de buurt een dialoog ontstaat over effecten van bepaald gedrag en kansen om de leefbaarheid en

duurzaamheid van de buurt te verhogen. Als er bijvoorbeeld in de wijk verharde delen vervangen worden door groen en daardoor de gemiddelde temperatuur omlaag gaat en luchtkwaliteit omhoog, zet dit bewoners aan het denken. Ze gaan dan nadenken over de verhouding tussen verhard en groen in hun eigen tuin."

Met de buurt en voor de buurt

Tijdens de focusweek, vanwege het coronavirus volledig online, was er continue afstemming met de buurt. Reiss: "Al snel bleek dat wij als buurt het middelpunt waren. Dat was even schrikken, maar wel heel leuk. We konden er echt onze draai aan geven. Zo hebben alle sensoren een afbeelding van een fruitje gekregen zodat we makkelijk weten over welke sensor we het hebben." Stam: "Doordat het eigenaarschap bij de buurt lag, nam ook de complexiteit en abstractie van de data af. Dan wordt het een app die ze zelf ook echt gaan gebruiken."

Sparen voor een buurtschaap

Er zijn veel ideeën om de pilot verder uit te bouwen: in de app een koppeling maken met een energiecoach, een kunstwerk dat interacteert met de buurtsensoren of bewustwording creëren bij kinderen; beloningpunten voor duurzaam gedrag zoals kortingen of sparen voor een buurtschaap dat het gras maait.

